

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

แคว้นโบราณในดินแดนไทย

ครูผู้สอน ครูสุกฤษา นกเทียน

ครูนจรัล สุขเจริญ

แคว้นโบราณ ในดินแดนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายการเกิดขึ้นของอาณาจักรโบราณ
ในดินแดนไทยได้พอสังเขป
๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นของ
อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย
๓. ตระหนักถึงบรรพบุรุษที่สร้างความเจริญ
ให้กับท้องถิ่นของตนมาตั้งแต่โบราณ

ทบทวนความรู้

พัฒนาการของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์

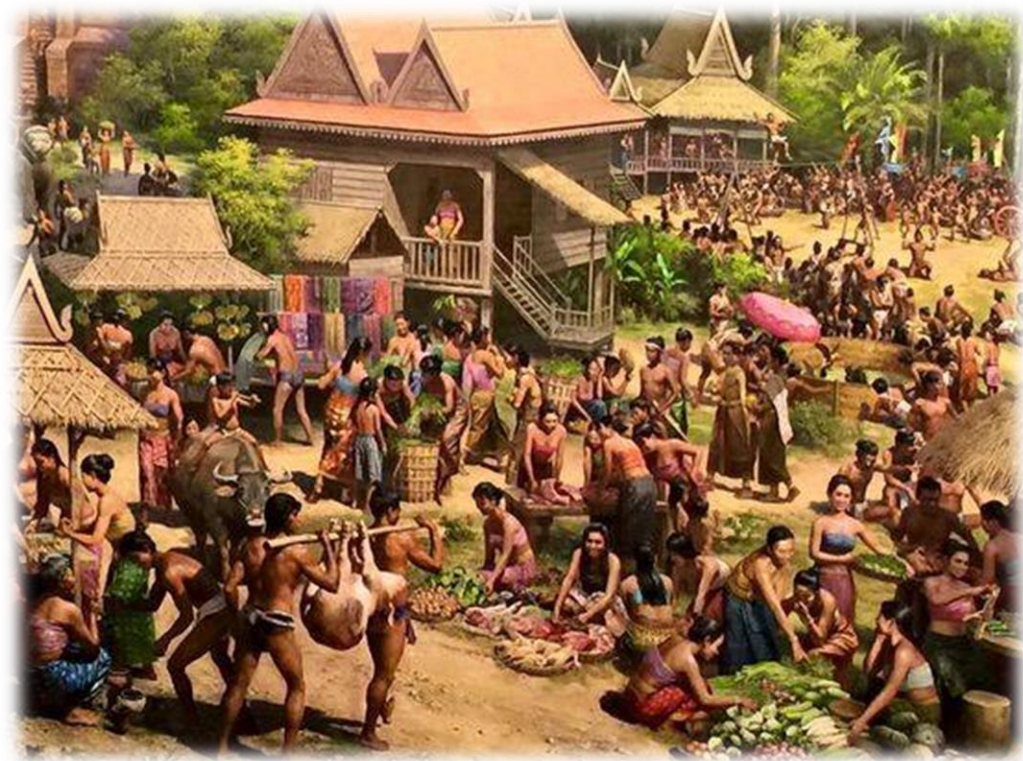
การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการของ
มนุษย์สมัยประวัติศาสตร์ คือ การศึกษา
เรื่องราวของมนุษย์ยุคต่อจากสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์ตอนปลาย ที่ผู้คนได้พัฒนา
จากชุมชนขึ้นมาเป็นบ้านเมือง เป็นแคว้น
และเป็นอาณาจักร

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต ของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์

การตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนใน
ท้องถิ่นต่าง ๆ ในดินแดนไทยนั้น
พบว่า ชุมชนเหล่านี้ไม่ได้ตั้งอยู่อย่าง
โดดเดี่ยว แต่มีการติดต่อสัมพันธ์
ระหว่างชุมชนหลาย ๆ แห่ง

ที่มาของรูปภาพ <http://darisakok.blogspot.com>

เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า ทำให้
เกิดศูนย์กลางความเจริญจน
พัฒนาขึ้นเป็นบ้านเมืองและแคว้น
ต่าง ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนา
จากชุมชน หมู่บ้านเป็นเมืองและ
แคว้นสรุปได้ ดังนี้

ที่มาของรูปภาพ <http://darisnkok.blogspot.com>

คำถามทบทวน

๑. มนุษย์สมัยประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยนิยมตั้งถิ่นฐานบริเวณใด
๒. สิ่งใดที่ทำให้มนุษย์สมัยประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยเกิดการพัฒนาจากชุมชนเป็นเมือง อาณาจักร
๓. นักเรียนรู้จักแคว้นหรือเมืองโบราณในดินแดนไทยบ้างหรือไม่ จงยกตัวอย่างชื่อแคว้น เมืองโบราณ

๑. อาณาจักรทราวดี ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๖
มีเมืองศูนย์กลาง ๒ เมือง คือ เมืองนครไชยศรี (นครปฐมโบราณ)
และเมืองละโว้ (ลพบุรี)

๒. แคว้นละโว้ เมื่อแคว้นทราวดีเสื่อมอำนาจในพุทธศตวรรษที่ ๑๖ เนื่องจากอาณาจักรกัมพูชา แผ่อำนาจมายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางในประเทศไทย

๓. อาณาจักรอโยธยา เมืองอโยธยาเป็นเมืองหนึ่งในอาณาจักร
ทวาราวดี ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกเมืองอยุธยาปัจจุบัน
มีการติดต่อกับชาวจีน
อินเดีย เปอร์เซีย และมี
ความอุดมสมบูรณ์ทาง
การเกษตร ทำให้อโยธยา
มีเศรษฐกิจดี

๔. แคว้นสุพรรณภูมิ

มีขอบข่ายพื้นที่ที่อยู่ฟากตะวันตก
ของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
เจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่
๑๘ - ๑๙ เมืองสำคัญในแคว้น
ได้แก่ เมืองแพรกศรีราชา เมือง
ราชบุรี สิงห์บุรี และเพชรบุรี

ที่มาของรูปภาพ <http://www.thaigoodview.com>

แคว้นในภาคเหนือ
ในช่วงพุทธศตวรรษที่
๑๔-๑๕ แคว้นในภาคเหนือ
มีแคว้นที่สำคัญ ดังนี้

๑. แคว้นหริภุญชัย ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนบนและขยายถึงที่ราบลุ่มแม่น้ำวังสร้างเมือง เขลางค์นคร หรือลำปาง

๒. แคว้นล้านนา เกิดจากการรวมตัวของชุมชนและเมืองต่าง ๆ
บริเวณแม่น้ำปิง แม่น้ำกก และแม่น้ำโขงจาก ๒ กลุ่มชน คือ ลัวะ หรือ
ละว้า หรือสาಂಗก และพวกไทยลื้อ
เป็น “ยวน”

๓. **แคว้นสุโขทัย** มีรากฐานของการก่อเกิดเริ่มเมื่อพุทธศตวรรษ
ที่ ๑๘ ในบริเวณภาคเหนือตอนล่างแถบลุ่มแม่น้ำปิง วัง ยม และน่าน

แคว้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงพุทธศตวรรษที่
๑๓ – ๑๙ แคว้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครอบคลุมดินแดน
สองฝั่งแม่น้ำโขง ตั้งแต่เมืองอุดร หนองคาย เวียงจันทน์ นครพนม
จรดอุบลราชธานี ศูนย์กลางอยู่ที่
เมืองนครพนม รวมเป็น
“แคว้นโคตรบูร”

แคว้นในภาคใต้ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๒๐ ภาคใต้ของไทย
มีแคว้นสำคัญคือ “แคว้นตามพรลิงค์” ซึ่งตั้งขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓
และได้พัฒนาต่อมาเป็น “แคว้นนครศรีธรรมราช” เมื่อราว
พุทธศตวรรษที่ ๑๘ แล้วผนวกเข้า
ส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา
ในพุทธศตวรรษที่ ๒๐

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔
เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔
เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๔
เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงาน
๓. ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้
ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๕

เรื่อง

แคว้นโบราณในดินแดนไทย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงาน เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่องแคว้นโบราณในดินแดนไทย
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับกลุ่ม 4 กลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเมืองโบราณทั้ง 4 ภาค ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

ภาคเหนือ

ชื่อเมืองโบราณ เมืองเชียงแสน

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ เวียงท่ากาน

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ เมืองหริภุญชัย

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

*****

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อเมืองโบราณ ฟันแดงสงข่าง

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ เมืองเสมา

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ จันทบุรี

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ ภูมาย

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

*****

ชื่อเมืองโบราณ เวียงสระ

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ หุ้งตึก

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ นครศรีธรรมราช

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ คลองท่อม

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ ชะรัง

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

*****

ภาคกลาง

ชื่อเมืองโบราณ ศรีเทพ

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

.....

ชื่อเมืองโบราณ คูบัว

ที่ตั้ง.....

ประวัติความเป็นมา.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์.....

.....

*****

สรุปบทเรียน

อาณาจักรโบราณในดินแดน
ประเทศไทยเกิดขึ้นจากการได้รับ
อารยธรรมอินเดีย และได้มีพัฒนาการ
ทางประวัติศาสตร์ต่อเนื่องมาจน
กลายเป็นบ้านเมืองของคนไทยขึ้นได้ใน
ที่สุด

บทเรียนครั้งต่อไป

แคว้นโบราณในดินแดนไทย
(แคว้นทวารวดี แคว้นละโว้)

สิ่งที่ต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๕

เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย
(แคว้นทวารวดี แคว้นละโว้)

ใบความรู้

เรื่อง แคว้นโบราณในดินแดนไทย
(แคว้นทวารวดี แคว้นละโว้)